

คาปาซิเตอร์ & ฮาร์โมนิกส์

ตอนที่ 13

อายุการใช้งานคาปาซิเตอร์

คาปาซิเตอร์ถูกออกแบบมาให้ใช้งานได้มากกว่า 10 ปี ในทางปฏิบัติ คาปาซิเตอร์จำนวนมากมีอายุใช้งานจริง 1-5 ปี อะไรเป็นสาเหตุให้อายุใช้งานน้อยลงมาก และจะทําอย่างไรให้อายุใช้งานได้มากกว่า 10 ปี

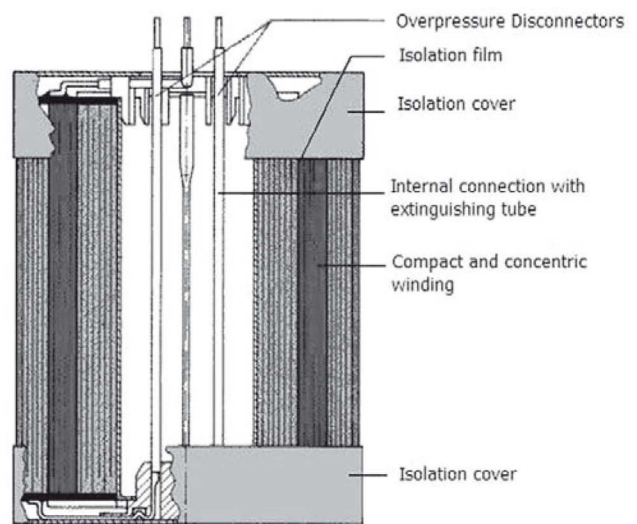
อายุใช้งานคาปาซิเตอร์ขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังนี้

1. เทคโนโลยีการผลิต
2. ระบบป้องกัน
3. ระบบคายประจุไฟฟ้า
4. แรงดันไฟฟ้าและฮาร์โมนิกส์
5. อุณหภูมิแวดล้อม
6. การติดตั้งบำรุงรักษา

วิธียืดอายุการใช้งานคาปาซิเตอร์
ให้ได้มากกว่า 10 ปี :

1. ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่กำหนดหน้าและทันสมัย

▪ เทคโนโลยีการม้วนฟิล์มทับกัน (Concentric Windings) การพันหรือม้วน (Winding) แผ่นโลหะที่เคลือบอยู่บนแผ่นฉนวน (Metalized Polypropylene Films) รอบแกนกลางที่มีความแม่นยำของเครื่องจักรสูง โดยการพันทับกันทั้ง 3 เฟส (Concentric Winding) ต่อเนื่องกันโดยไม่หยุดพักเพื่อเปลี่ยนเครื่องมือ การเชื่อมต่อขั้วแต่ละเฟสเข้าด้วยกันให้เป็นรูปแบบเดลตา () ใช้ระบบฉีดผงโลหะที่ผิวหน้าของแผ่นฟิล์ม

รูปที่ 1 : Concentric Winding

▪ การบรรจุก๊าซไนโตรเจนในระบบสุญญากาศ คาปาซิเตอร์ทุกตัวจะผ่านกระบวนการบรรจุก๊าซไนโตรเจนในระบบสุญญากาศเพื่อกำจัดความชื้น และออกซิเจนก่อนทำการเชื่อมปิดฝา กระบวนการผลิตนี้ช่วยป้องกันการเกิด Oxidation (ออกซิเจนรวมตัวกับโลหะ) และการรั่วไหลกระแสไฟฟ้าบางส่วน เพื่อทำให้ค่าความจุไฟฟ้าคงที่ตลอดอายุใช้งานของคาปาซิเตอร์

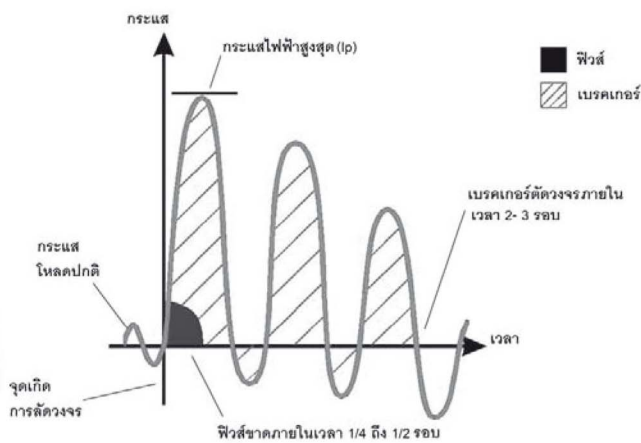

รูปที่ 2 : Nitrogen Impregnation in Vacuum

- เทคโนโลยี Wavy Cut (ลิขสิทธิ์ Siemens)
(ดูรายละเอียดตอนที่ 5 ฉบับที่ 5 เดือน ก.ย.-ต.ค. 2551)
- การรักษาตัวเอง (Self-healing)
(ดูรายละเอียดตอนที่ 5 ฉบับที่ 5 เดือน ก.ย.-ต.ค. 2551)
- การตัดวงจรเมื่อแรงดันเกิน (Overpressure Disconnecter)
(ดูรายละเอียดตอนที่ 5 ฉบับที่ 5 เดือน ก.ย.-ต.ค. 2551)
- ผ่านการทดสอบ Type-test ตามมาตรฐาน IEC 60831

2. ใช้ระบบป้องกันที่เหมาะสม

- ใช้ HRC Fuse class gG แทนการใช้เบรกเกอร์ MCCB เมื่อเกิดการลัดวงจรภายในคาปาซิเตอร์ ฟิวส์สามารถทำงานในเวลารวดเร็วกว่าใน $\frac{1}{4}$ ถึง $\frac{1}{2}$ Cycle เมื่อเทียบกับเบรกเกอร์ที่ต้องใช้เวลา 2 ถึง 3 Cycle การตัดวงจรที่เร็วกว่าของฟิวส์ช่วยลดความสูญเสียของคาปาซิเตอร์และหน้าสัมผัสของคอนแทกเตอร์

รูปที่ 3 : Fuse v.s. MCCB Protection

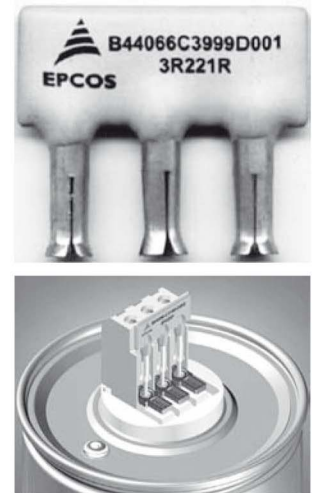
- ใช้อุปกรณ์ PFC Controller ที่มีระบบป้องกันแรงดันไฟฟ้าเกิน กระแสไฟฟ้าเกิน ฮาร์มอนิกเกิน และอุณหภูมิสูงเกิน
- ใช้รีเลย์แยกต่ออนุกรมกับคาปาซิเตอร์ เพื่อป้องกันการขยายฮาร์มอนิก ในกรณีที่ THDv >3% หรือ THDi >10%
- ใช้คอนแทกเตอร์สำหรับเปิดปิดคาปาซิเตอร์โดยเฉพาะ (AC-6b) และมีอุปกรณ์หน่วงกระแส (Damping device) เพื่อลดกระแสกระชากลง 70%

3. ระบบคายประจุไฟฟ้า

ใช้ตัวต้านทานคายประจุไฟฟ้า เพื่อคายประจุไฟฟ้าให้เหลือแรงดันไฟฟ้าน้อยกว่า 75 V ภายในเวลา 1 นาที หรือใช้รีเลย์แยกเตอร์คายประจุไฟฟ้า (Discharge reactor) เพื่อคายประจุไฟฟ้าภายในเวลา 10 วินาที และลดความสูญเสีย ตัวคายประจุไฟฟ้าชนิดรีเลย์แยกเตอร์คายประจุไฟฟ้าเร็วกว่าชนิดตัวต้านทาน และยังมีความสูญเสียน้อยกว่ามาก

รูปที่ 4 : Discharge Reactor

รูปที่ 5 : Discharge Resistor

ในกรณีที่ระบบคายประจุไฟฟ้าชำรุดเสียหาย กระแสกระชากขณะต่อวงจรคาปาซิเตอร์จะสูงขึ้นมาก และทำให้คอนแทกเตอร์และคาปาซิเตอร์มีอายุใช้งานสั้นลง

4. แรงดันไฟฟ้าและฮาร์มอนิก

แรงดันไฟฟ้าของระบบที่สูงกว่าที่กักคาปาซิเตอร์ จะทำให้เกิดกระแสไฟฟ้าไหลผ่านคาปาซิเตอร์สูงขึ้น เป็นเหตุให้อายุใช้งานคาปาซิเตอร์ลดลง ต้องใช้คาปาซิเตอร์ที่มีพิกัดแรงดันไฟฟ้าสูงกว่าแรงดันไฟฟ้าของระบบเสมอ ในกรณีที่มิใช่โหลดไม่เชิงเส้นสูงมากกว่า 15% ของโหลดรวม ต้องใช้รีเลย์แยกต่ออนุกรมกับคาปาซิเตอร์ เพื่อป้องกันการขยายกระแสและแรงดันฮาร์มอนิก

5. อุณหภูมิแวดล้อม

อายุใช้งานของคาปาซิเตอร์ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิโดยรอบตัวคาปาซิเตอร์หรืออุณหภูมิภายในตู้คาปาซิเตอร์ การระบายความร้อนภายในตู้คาปาซิเตอร์ต้องรับประกันว่าอุณหภูมิสูงสุดโดยรอบตัวคาปาซิเตอร์ต้องไม่เกิน 45°C (ค่าเฉลี่ยสูงสุดภายในเวลา 24 ชม.) และ 35°C (ค่าเฉลี่ยสูงสุดภายในเวลา 1 ปี)

6. การติดตั้งบำรุงรักษา

ดูรายละเอียดฉบับที่ 1 ม.ค.-ก.พ. 2552 วารสารไฟฟ้าและอุตสาหกรรม